

lisans tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 1

1-) Metinde, tabiatın ve sebeplerin son kaynak olamayacağına dair ilk temel gerekçe nedir? (12 kelime)

Çünkü onlar da

2-) Görünen sebeplerin de başlı başına yeterli sayılmamasının sebebi nasıl açıklanır? (11 kelime)
Sebeplerin kendileri

3-) Varlıkların meydana gelmesi için çok sayıda araç ve düzenek gerekmesi hangi sonuca götürür? (10 kelime)

Bu ihtiyaçlar,

4-) Metinde, Allah'ın sebepleri araya koymasının hikmeti nasıl izah edilir? (21 kelime)
Düzen ve hikmeti göstermek, isimlerinin

5-) Saatçi örneğiyle hangi düşüncenin tutarsızlığı gösterilir? (15 kelime)
Bir ustanın eseri

6-) Kitap, kalem ve kâğıt misali hangi iddiayı çürütmek için kullanılır? (16 kelime)
Şuursuz araçların kendi kendine

7-) Sebeplere ve tabiata yaratma vermenin neden imkânsız denecek kadar uzak olduğu ifade edilir? (15 kelime)

Çünkü basit, şuursuz

8-) "Makine çok nüsha üretir" tarzı itiraz neden geçerli bulunmaz? (16 kelime)
Çünkü varlıklar, özellikle canlılar

9-) Yüz örneği, hangi tür bir delil olarak kullanılmaktadır? (13 kelime)
Gözle görülen farklılıklardan

10-) Metnin bu kısmında tabiat ile ilâhî kanunlar arasında nasıl bir ilişki kurulmaktadır? (12 kelime)
Tabiat, ilâhî düzenin

lisans tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 2

1-) Parçada tabiatın “mahluk” oluşu hangi iki işaretle temellendirilir? (9 kelime)

Düzenli ve

2-) Metinde “müsebbeb” ile “sebeb” arasındaki ilişki nasıl değerlendirilir? (14 kelime)

Sonuç gibi onun

3-) Çok sayıda alet ve cihaz ihtiyacı, sebepler lehine mi aleyhine mi delil sayılır? Neden? (14 kelime)

Aleyhine delildir; çünkü

4-) Sebeplerin ilâhî kudrete perde yapılması, hangi yanlış anlamayı önlemeye yöneliktir? (16 kelime)

Eşyadaki görünen eksiklik, sertlik

5-) Saat örneğinde iki ihtimal karşılaştırılırken hangisi makul görülür? (8 kelime)

Ustanın parçaları

6-) Cansız çarklara saat yaptırma düşüncesi neden reddedilir? (15 kelime)

Çünkü asıl eserden

7-) Kitap misalinde asıl vurgulanan nokta nedir? (17 kelime)

Yazıyı doğrudan bilen birinin

8-) Canlıların tek tip olmaması, mekanik çoğaltma fikrine karşı nasıl kullanılır? (12 kelime)

Her canlının özel

9-) Her yüzün ayrı bir işaret taşıması neyi gösterir? (11 kelime)

Her birinin

10-) Parçada tabiatın bağımsız fail olmadığı hangi ifadeyle özetlenebilir? (14 kelime)

Tabiatın ancak düzenin

lisans tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 3

1-) Bu pasajda hitap edilen kişi hangi düşünce hatasına düşmüş olarak tasvir edilir? (12 kelime)
Sebepleri ve tabiatı

2-) Tabiatın sonradan oluşan bir şey sayılması niçin önemlidir? (10 kelime)
Çünkü sonradan

3-) Görünürdeki sebeplerin de “masnu” kabul edilmesi hangi mantık zincirini kurar? (14 kelime)
Sebepler de yapılmışsa,

4-) Metne göre Allah’ın âciz vasıtalarla ihtiyacı var mıdır? (11 kelime)
Hayır; sebepler

5-) Sebepler ile sonuçların beraber yaratılması hangi ilâhî yönü göstermeye yarar? (7 kelime)
İsimlerin

6-) Saatçi örneğindeki karşılaştırma, doğrudan yaratma ile dolaylı sayılan açıklamalar arasında nasıl bir hüküm verir? (17 kelime)
Doğrudan yaratmayı daha sade

7-) Kâtip örneğinde, yazıdan daha zor olan şey nedir? (14 kelime)
O tek kitabı

8-) “Bir makine çok nüsha basar” düşüncesine karşı canlılar üzerinden hangi cevap verilir? (14 kelime)
Canlılar ve insan

9-) Maddelerin uzak yerlerden ölçüyle getirilmesi vurgusu neyi anlatır? (15 kelime)
Canlı bedeninin kurulmasının

10-) Metne göre tabiatın eşyadaki konumu nedir? (14 kelime)
İlâhî iradeyle belirlenen

lisans tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 4

1-) Parçanın başında, tabiatı yaratıcı sayan anlayışa karşı hangi temel aklî ilke öne sürülür? (7 kelime)
Yaratılmış

2-) Sebeplerin de yapılmış şeyler olduğu düşüncesi, onları hangi makamdan düşürür? (9 kelime)
Asıl fail

3-) Varlıkların birçok araç ve düzene bağlı görünmesi, niçin tabiat lehine değil ilâhî kudret lehine delildir? (13 kelime)
Çünkü bu araçları

4-) Metne göre sebeplerin varlığı, rububiyette ortaklık anlamına gelir mi? (9 kelime)
Gelmez; onlar

5-) “İzzetin korunması” ifadesi burada nasıl anlaşılmalıdır? (16 kelime)
Görünürde hoş karşılanmayan veya

6-) Saat misalinde akla sorulan asıl soru nedir? (17 kelime)
Ustanın işi doğrudan yapması

7-) Kitap örneği, sebeplere yaratıcı rol vermenin hangi yönünü açığa çıkarır? (10 kelime)
Bu rolün

8-) İnsan yüzü neden burada “ayrı kitap” gibi değerlendirilir? (16 kelime)
Çünkü her biri başka

9-) Matbaa benzetmesinin yetersizliği, yaratmanın hangi boyutunu görünür kılar? (17 kelime)
Sadece şekil vermeyi değil,

10-) Tabiatın “ayna” ve “yansıma yeri” gibi görülmesi ne anlama gelir? (16 kelime)
Kendi başına yapan değil,

lisans tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 5

1-) Metne göre, tabiatın sanatlı olması neden önemlidir? (11 kelime)

Sanatlı olan

2-) “Yeni oluyor” ifadesinin işaret ettiği ana fikir nedir? (7 kelime)

Sonradan

3-) Her sonucun çok sayıda cihaza muhtaç olması, nasıl bir yaratma anlayışını zorunlu kılar? (11 kelime)

Kapsamlı, kuşatıcı

4-) Allah’ın sebepleri ortak yapmadığı halde onları niçin öne çıkardığı belirtilir? (15 kelime)

Hikmetli bir tertip

5-) Saatçi örneğinde, “çarkların camid elleri” fikri neyi ima eder? (9 kelime)

Cansız ve

6-) Kâtip örneğiyle kurulan kıyasın ana sonucu nedir? (12 kelime)

Eseri doğrudan yapmak

7-) Bu fayda neden canlıların yaratılışı için yeterli sayılmaz? (12 kelime)

Çünkü canlılar birbirinin

8-) İnsan yüzlerindeki ortaklık ve farklılık birlikte nasıl yorumlanır? (13 kelime)

Temel yapıdaki benzerlik

9-) Matbaa benzetmesinde, asıl zor olan şey ne olarak gösterilir? (14 kelime)

Maddeleri kâinattan uygun

10-) Sebeplere yaratma yetkisi vermek neden “imkân dışı” kabul edilir? (14 kelime)

Çünkü cansız ve

lisans tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 6

1-) Bu pasajın temel hedefi hangi inancı eleştirmektedir? (9 kelime)

Tabiatı ve

2-) Tabiatın da “her şey gibi” yaratılmış sayılması neyi ortadan kaldırır? (13 kelime)

Onun ezeli, bağımsız

3-) Metinde görünürdeki nedenlerin de yaratılmış olduğu söylenince, hangi sonuç kaçınılmaz olur? (11 kelime)

Hem sebebi

4-) Allah’ın sebepleri icada ortak etmemesi neye bağlanır? (8 kelime)

Mutlak kudretine

5-) Sebep-sonuç beraberliğinin kurulması hangi iki hikmete hizmet eder? (9 kelime)

İlâhî isimlerin

6-) Saat ve kitap misallerinin ortak mesajı nedir? (14 kelime)

Şuursuz araçları asıl

7-) Yazı makinesiyle ilgili karşı görüşe verilen cevapta, neden “aynılık” reddedilir? (13 kelime)

Çünkü varlıklar, özellikle

8-) İnsan simalarının farklı oluşu hangi düşünceyi destekler? (15 kelime)

Her bir ferdin

9-) Matbaa kabul edilse bile niçin mesele çözülmüş olmaz? (16 kelime)

Çünkü kalıp düzeni yetmez;

CEVAP ANAHTARI

lisans tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 1 - CEVAPLAR

- 1-) Metinde, tabiatın ve sebeplerin son kaynak olamayacağına dair ilk temel gerekçe nedir?
Çünkü onlar da yaratılmıştır; sanatlı olmaları ve sonradan ortaya çıkmaları bunu gösterir.
- 2-) Görünen sebeplerin de başlı başına yeterli sayılmamasının sebebi nasıl açıklanır?
Sebeplerin kendileri de yapılmış şeylerdir; bu yüzden asıl var edici olamazlar.
- 3-) Varlıkların meydana gelmesi için çok sayıda araç ve düzenek gerekmesi hangi sonuca götürür?
Bu ihtiyaçlar, hepsini kuran sınırsız kudret sahibi bir Yaratıcıyı gösterir.
- 4-) Metinde, Allah'ın sebepleri araya koymasının hikmeti nasıl izah edilir?
Düzen ve hikmeti göstermek, isimlerinin tecellisini bildirmek ve görünen kusur gibi şeyleri doğrudan Zât-ı İlâhiyeye nisbet ettirmemek için sebepler perde yapılır.
- 5-) Saatçi örneğiyle hangi düşüncenin tutarsızlığı gösterilir?
Bir ustanın eseri doğrudan yapması varken, cansız parçaları asıl yapıcı saymanın akla aykırı olduğu gösterilir.
- 6-) Kitap, kalem ve kâğıt misali hangi iddiayı çürütmek için kullanılır?
Şuursuz araçların kendi kendine daha karmaşık bir düzen kurup eseri meydana getirdiği iddiasını çürütmek için kullanılır.
- 7-) Sebeplere ve tabiata yaratma vermenin neden imkânsız denecek kadar uzak olduğu ifade edilir?
Çünkü basit, şuursuz ve güçsüz şeylere sınırsız bilgi, ölçü ve cihaz gerektiren işleri yüklemek gerekir.
- 8-) "Makine çok nüsha üretir" tarzı itiraz neden geçerli bulunmaz?
Çünkü varlıklar, özellikle canlılar ve yüzler, birbirinin tıpatıp kopyası değildir; her biri ayrı bir tertip ister.
- 9-) Yüz örneği, hangi tür bir delil olarak kullanılmaktadır?
Gözle görülen farklılıklardan hareket eden somut bir düzen ve hususiyet delili olarak kullanılmaktadır.
- 10-) Metnin bu kısmında tabiat ile ilâhî kanunlar arasında nasıl bir ilişki kurulmaktadır?
Tabiat, ilâhî düzenin eşyadaki görünümü ve bu düzenin aynası gibi ele alınmaktadır.

lisans tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 2 - CEVAPLAR

1-) Parçada tabiatın “mahluk” oluşu hangi iki işaretle temellendirilir?

Düzenli ve sanatlı olması ile sonradan meydana gelmesiyle temellendirilir.

2-) Metinde “müsebbeb” ile “sebebe” arasındaki ilişki nasıl değerlendirilir?

Sonuç gibi onun görünen sebebi de yaratılmış kabul edilir; ikisi de asıl fail değildir.

3-) Çok sayıda alet ve cihaz ihtiyacı, sebepler lehine mi aleyhine mi delil sayılır? Neden?

Aleyhine delildir; çünkü bu kadar kapsamlı donanımı kuracak olan sebepler değil, mutlak kudret sahibidir.

4-) Sebeplerin ilâhî kudrete perde yapılması, hangi yanlış anlamayı önlemeye yöneliktir?

Eşyadaki görünen eksiklik, sertlik veya yetersizliklerin doğrudan Allah’a isnad edilmesi gibi yanlış bir bakışı önlemeye yöneliktir.

5-) Saat örneğinde iki ihtimal karşılaştırılırken hangisi makul görülür?

Ustanın parçaları yapıp saati doğrudan kurması makul görülür.

6-) Cansız çarklara saat yaptırma düşüncesi neden reddedilir?

Çünkü asıl eserden daha zor bir sistemi şuursuz parçalara yüklemek akla ve imkâna ters düşer.

7-) Kitap misalinde asıl vurgulanan nokta nedir?

Yazıyı doğrudan bilen birinin yazması daha kolayken, araçların kendi başına yazdırıcı güce sahip sayılması çok daha zordur.

8-) Canlıların tek tip olmaması, mekanik çoğaltma fikrine karşı nasıl kullanılır?

Her canlının özel yapısı bulunduğu için, basit tekrar mantığının yaratmayı açıklayamadığı söylenir.

9-) Her yüzün ayrı bir işaret taşıması neyi gösterir?

Her birinin özel bilgi, ölçü ve tercih ile meydana getirildiğini gösterir.

10-) Parçada tabiatın bağımsız fail olmadığı hangi ifadeyle özetlenebilir?

Tabiatın ancak düzenin yansıdığı bir saha olduğu, fakat bizzat yapan olmadığı sonucu ile özetlenebilir.

lisans tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 3 - CEVAPLAR

- 1-) Bu pasajda hitap edilen kişi hangi düşünce hatasına düşmüş olarak tasvir edilir?
Sebepleri ve tabiatı bağımsız etkili görme hatasına düşmüş biri olarak tasvir edilir.
- 2-) Tabiatın sonradan oluşan bir şey sayılması niçin önemlidir?
Çünkü sonradan olan bir şey ezeli ve mutlak yaratıcı olamaz.
- 3-) Görünürdeki sebeplerin de “masnu” kabul edilmesi hangi mantık zincirini kurar?
Sebepler de yapılmışsa, onu ve sonucu birlikte var eden daha üstün bir fail gerekir.
- 4-) Metne göre Allah’ın âciz vasıtalarına ihtiyacı var mıdır?
Hayır; sebepler ihtiyaçtan değil, hikmet ve izzet gereği perde olarak vardır.
- 5-) Sebepler ile sonuçların beraber yaratılması hangi ilâhî yönü göstermeye yarar?
İsimlerin tecellisini ve hikmetli düzeni göstermeye yarar.
- 6-) Saatçi örneğindeki karşılaştırma, doğrudan yaratma ile dolaylı sayılan açıklamalar arasında nasıl bir hüküm verir?
Doğrudan yaratmayı daha sade ve makul; şuursuz ara unsurları yapıcı saymayı ise daha karmaşık ve anlamsız bulur.
- 7-) Kâtip örneğinde, yazıdan daha zor olan şey nedir?
O tek kitabı yazdıracak özel bir makineyi kurmak ve sonra yazma işini ona vermektir.
- 8-) “Bir makine çok nüsha basar” düşüncesine karşı canlılar üzerinden hangi cevap verilir?
Canlılar ve insan yüzleri birbirinin aynı olmadığı için, seri üretim benzetmesi geçerli olmaz denir.
- 9-) Maddelerin uzak yerlerden ölçüyle getirilmesi vurgusu neyi anlatır?
Canlı bedenin kurulmasının kör bir tabiat işi değil, kapsamlı ilim ve kudret işi olduğunu anlatır.
- 10-) Metne göre tabiatın eşyadaki konumu nedir?
İlâhî iradeyle belirlenen ve kudretle var edilen bir düzen yüzü olarak eşyada yer alır.

lisans tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 4 - CEVAPLAR

1-) Parçanın başında, tabiatı yaratıcı sayan anlayışa karşı hangi temel aklî ilke öne sürülür?

Yaratılmış olanın yaratıcı olamayacağı ilkesi öne sürülür.

2-) Sebeplerin de yapılmış şeyler olduğu düşüncesi, onları hangi makamdan düşürür?

Asıl fail ve bağımsız icat edici olma makamından düşürür.

3-) Varlıkların birçok araç ve düzene bağlı görünmesi, niçin tabiat lehine değil ilâhî kudret lehine delildir?

Çünkü bu araçları uyum içinde kurmak, sebeplerin değil her şeye gücü yetenin işidir.

4-) Metne göre sebeplerin varlığı, rububiyette ortaklık anlamına gelir mi?

Gelmez; onlar yalnızca hikmet gereği perde edilen görünür vasıtalarlardır.

5-) “İzzetin korunması” ifadesi burada nasıl anlaşılmalıdır?

Görünürde hoş karşılanmayan veya eksik sanılan durumların doğrudan ilâhî fiile bağlanmaması için bir perdeleme şeklinde anlaşılmalıdır.

6-) Saat misalinde akla sorulan asıl soru nedir?

Ustanın işi doğrudan yapması mı, yoksa cansız parçalara daha zor bir işi yüklemesi mi daha makuldür sorusudur.

7-) Kitap örneği, sebeplere yaratıcı rol vermenin hangi yönünü açığa çıkarır?

Bu rolün işi kolaylaştırmadığını, aksine kat kat zorlaştırdığını açığa çıkarır.

8-) İnsan yüzü neden burada “ayrı kitap” gibi değerlendirilir?

Çünkü her biri başka bir anlam, başka bir ayırt edici yapı ve özel bir tertip taşır.

9-) Matbaa benzetmesinin yetersizliği, yaratmanın hangi boyutunu görünür kılar?

Sadece şekil vermeyi değil, maddeyi belirli ölçüyle hazırlayıp canlı bünyeye uygun şekilde kurmayı gerektiren boyutunu görünür kılar.

10-) Tabiatın “ayna” ve “yansıma yeri” gibi görülmesi ne anlama gelir?

Kendi başına yapan değil, ilâhî kanun ve kudretin görünmesine vesile olan bir saha olduğu anlamına gelir.

lisans tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 5 - CEVAPLAR

1-) Metne göre, tabiatın sanatlı olması neden önemlidir?

Sanatlı olan şey kendi kendine değil, yapan bir kudret ile açıklanır.

2-) “Yeni oluyor” ifadesinin işaret ettiği ana fikir nedir?

Sonradan meydana gelenin ezeli bir yaratıcı olamayacağıdır.

3-) Her sonucun çok sayıda cihaza muhtaç olması, nasıl bir yaratma anlayışını zorunlu kılar?

Kapsamlı, kuşatıcı ve mutlak kudrete dayanan bir yaratma anlayışını zorunlu kılar.

4-) Allah’ın sebepleri ortak yapmadığı halde onları niçin öne çıkardığı belirtilir?

Hikmetli bir tertip kurmak ve dış görünüşte bazı durumlara merci olacak bir perde oluşturmak için.

5-) Saatçi örneğinde, “çarkların camid elleri” fikri neyi ima eder?

Cansız ve şuursuz parçaların gerçek yapıcı olamayacağını ima eder.

6-) Kâtip örneğiyle kurulan kıyasın ana sonucu nedir?

Eseri doğrudan yapmak daha kolay; araçları asıl fail saymak ise daha müşkildir.

7-) Bu fayda neden canlıların yaratılışı için yeterli sayılmaz?

Çünkü canlılar birbirinin birebir tekrarı değildir; her biri farklı bir düzenleme ister.

8-) İnsan yüzlerindeki ortaklık ve farklılık birlikte nasıl yorumlanır?

Temel yapıdaki benzerlik genel düzeni, ayrıntıdaki farklılık ise özel ve kasıtlı yaratmayı gösterir.

9-) Matbaa benzetmesinde, asıl zor olan şey ne olarak gösterilir?

Maddeleri kâinattan uygun ölçüyle getirip canlı yapıya göre yerleştirmek ve var etmek olarak gösterilir.

10-) Sebeplere yaratma yetkisi vermek neden “imkân dışı” kabul edilir?

Çünkü cansız ve şuursuz şeylere sonsuz hikmet, bilgi ve güç isteyen görevler yüklemeyi gerektirir.

lisans tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 6 - CEVAPLAR

1-) Bu pasajın temel hedefi hangi inancı eleştirmektedir?

Tabiatı ve sebepleri bağımsız yaratıcı gibi gören anlayışı eleştirmektedir.

2-) Tabiatın da “her şey gibi” yaratılmış sayılması neyi ortadan kaldırır?

Onun ezeli, bağımsız ve kendi başına etkili bir ilke olduğu iddiasını ortadan kaldırır.

3-) Metinde görünürdeki nedenlerin de yaratılmış olduğu söylenince, hangi sonuç kaçınılmaz olur?

Hem sebebi hem sonucu yaratan üstün bir kudretin varlığı kaçınılmaz olur.

4-) Allah’ın sebepleri icada ortak etmemesi neye bağlanır?

Mutlak kudretine ve hiçbir şeye muhtaç olmamasına bağlanır.

5-) Sebep-sonuç beraberliğinin kurulması hangi iki hikmete hizmet eder?

İlâhî isimlerin görünmesine ve hikmetli düzenin anlaşılmasına hizmet eder.

6-) Saat ve kitap misallerinin ortak mesajı nedir?

Şuursuz araçları asıl yapıcı saymanın, işi açıklamak yerine daha da içinden çıkılmaz hâle getirdiğidir.

7-) Yazı makinesiyle ilgili karşı görüşe verilen cevapta, neden “aynılık” reddedilir?

Çünkü varlıklar, özellikle insan yüzleri, tam tekrar değil; farklı ve özel yaratılış örnekleridir.

8-) İnsan simalarının farklı oluşu hangi düşünceyi destekler?

Her bir ferdin özel bir yaratılışla var edildiğini ve kör mekanik tekrarın yeterli olmadığını destekler.

9-) Matbaa kabul edilse bile niçin mesele çözülmüş olmaz?

Çünkü kalıp düzeni yetmez; o düzene uygun maddeleri yaratmak, toplamak ve yerleştirmek yine sonsuz kudret ister.